

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Közgazdaság- és Regionális
Tudományi Kutatóközpont

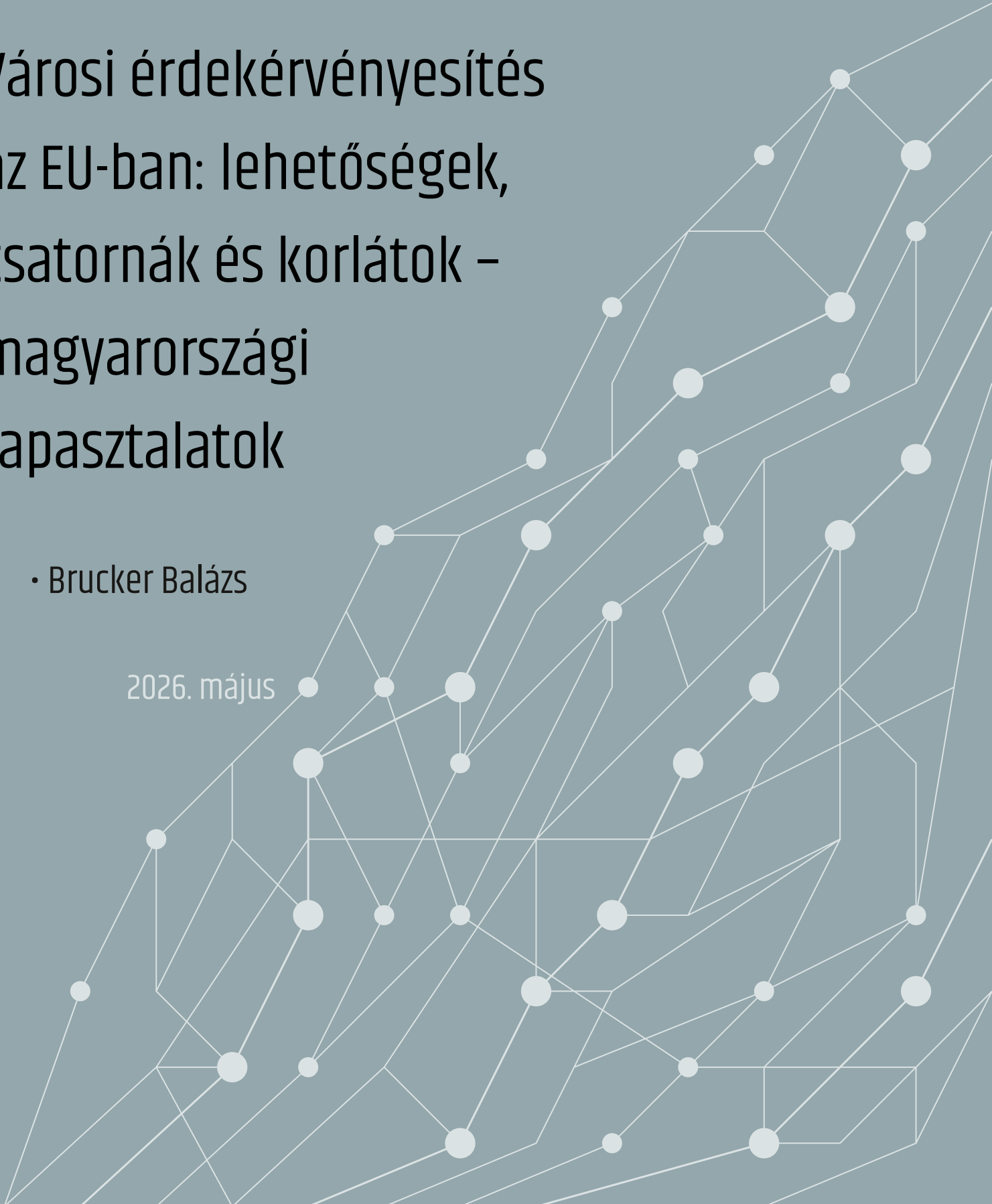
SZAKPOLITIKAI
ELEMZÉS

N°7

Városi érdekérvényesítés az EU-ban: lehetőségek, csatornák és korlátok – magyarországi tapasztalatok

• Brucker Balázs

2026. május

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A helyi és regionális hatóságok kulcsszerepet játszanak az uniós szakpolitikák végrehajtásában, ugyanakkor az európai szintű döntéshozatal befolyásolására való képességük egyenetlen és jellemzően közvetett. Jelen szakpolitikai elemzés az Európai Unión belüli városi érdekérvényesítés fő intézményi és informális csatornáit vizsgálja.

Az elemzés rámutat arra, hogy a hatékony érdekérvényesítés nem elsősorban a formális döntéshozatali jogosítványoktól függ, hanem attól, hogy az érintettek milyen korán kapcsolódnak be a szakpolitikai ciklusba, mennyire ágyazódnak be az európai többszintű kormányzási hálózatokba, valamint mennyire képesek tartós kapcsolatokat kialakítani a kulcsfontosságú intézményi szereplőkkel. Bár több hozzáférési pont is rendelkezésre áll, jelentős különbségek figyelhetők meg a megfelelő erőforrásokkal rendelkező nagyvárosok és a kisebb önkormányzatok között abban, hogy mennyire képesek hatékonyan megfogalmazni és képviselni érdekeiket uniós szinten.

A megállapítások különböző méretű és adminisztratív kapacitású magyar városokból származó empirikus bizonyítékokra épülnek, rávilágítva mind a strukturális korlátokra, mind az uniós szintű érdekérvényesítés kialakuló stratégiáira.

MÓDSZERTAN

A szakpolitikai összefoglaló félig strukturált mélyinterjúkra épül, amelyeket európai parlamenti képviselőkkel, a Régiók Bizottságának tagjaival, európai ernyőszervezetek vezetőivel és szakpolitikai szakértőivel, valamint a brüsszeli regionális és városi képviseleti irodák vezetőivel és munkatársaival készítettek.

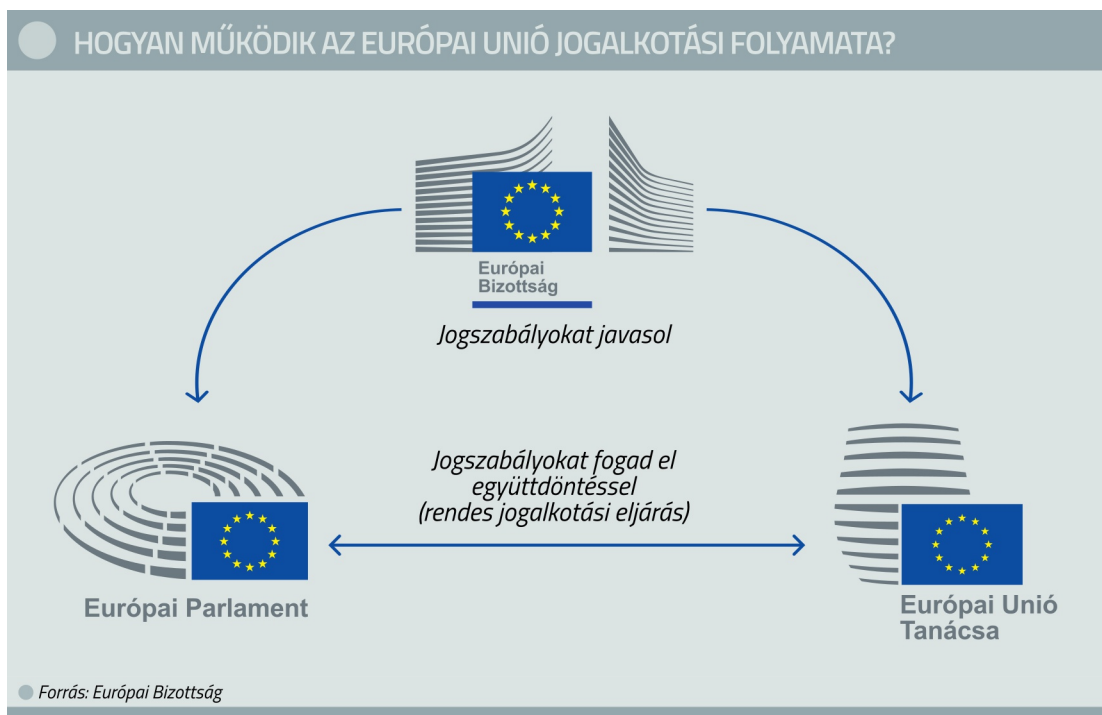
Az empirikus vizsgálat középpontjában magyar városok állnak, lehetővé téve az eltérő erőforrásokkal, intézményi beágyazottsággal és uniós szintű érdekérvényesítési tapasztalattal rendelkező önkormányzatok összehasonlítását. A kvalitatív kutatási megközelítés mélyreható képet ad azokról a mechanizmusokról, korlátokról és informális gyakorlatokról, amelyek a városi érdekérvényesítést alakítják az EU-n belül.

HÁTTÉR

Az uniós szakpolitikai döntéshozatal formálisan az Európai Bizottság jogalkotási kezdeményezési szerepére, valamint az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsának közös jogalkotói funkcióira épül.

Bár a helyi és regionális hatóságok nem rendelkeznek formális jogalkotási hatáskörrel, az uniós szakpolitikák jelentős részének végrehajtásáért felelősek. Ez strukturális aszimmetriát eredményez: a szubnacionális szereplők központi szerepet töltenek be a végrehajtásban, ugyanakkor a szakpolitika-alkotásban csak közvetetten vesznek részt.

Ennek következtében az uniós döntéshozatal befolyásolására való képességük elsősorban az időzítésen, az intézményekhez való hozzáféréseken és a közvetítő kormányzási struktúrákon múlik, nem pedig a formális hatáskörökön.

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

- 1.** Az uniós városi érdekérvényesítés egy összetett, többszintű kormányzási rendszerben valósul meg, amelyben a formális intézményi csatornák és az informális hálózatok párhuzamosan működnek. Bár az uniós intézményrendszer több belépési pontot kínál, a tényleges befolyás leggyakrabban a szakpolitika-alkotás korai szakaszában érvényesíthető, különösen az Európai Bizottság előkészítő fázisában, amikor a szakpolitikai alternatívák még nyitottak és alakíthatók.
- 2.** Fontos jellemző továbbá az intézményi csatornákhöz való hozzáférés aszimmetriája. A nemzeti csatorna – amely az önkormányzatokat az Európai Unió Tanácsának döntéshozatalához kapcsolja – nagymértékben függ a helyi és a központi kormányzat közötti politikai összhangtól, ami politikailag fragmentált környezetben korlátozza hatékonyságát. Ennek következtében számos önkormányzat egyre inkább közvetlen kapcsolatépítésre törekszik a brüsszeli intézményekkel.
- 3.** Az Európai Parlamentben a jelentéstevők és az árnyék-jentéstevők kulcsszerepet töltenek be a jogalkotás alakításában. A szakpolitikai területek többségében a Parlament az EU Tanácsával társjogalkotóként működik, ezért a tartós informális kapcsolatok és a kapcsolatépítés kulcsfontosságú az uniós jogalkotást befolyásolni kívánó szubnacionális szereplők számára.
- 4.** A Régiók Bizottsága strukturált képviselőket biztosít a helyi és regionális szereplők számára, ugyanakkor a csupán konzultatív, nem kötelező erejű szerepköre és konszenzusorientált működése korlátozza a specifikus területi érdekek markáns megjelenítését. 2025 óta az elnöki tisztséget Tüttő Kata, a Fővárosi Közgyűlés tagja tölti be, ami a magyar városi szereplők növekvő befolyását jelzi az uniós szintű kormányzási folyamatokban.
- 5.** Az uniós ügynökségek elsősorban technikai szakértelemmel, adatgyűjtéssel és szakpolitikai támogatással járulnak hozzá a folyamatokhoz, nem pedig politikai érdekérvényesítéssel, ezzel erősítve az EU–helyi kapcsolatok technokrata jellegét.
- 6.** Ezzel párhuzamosan az olyan európai városhálózatok, mint az Eurocities és az Eurotowns, kulcsszerepet töltenek be az érdekek aggregálásában, a tudásmegosztásban és a koordinált érdekérvényesítésben. Ugyanakkor belső heterogenitásuk gyakran korlátozza az egységes és politikailag erőteljes álláspontok kialakítását.

7. Végül az erőforrásbeli különbségek strukturális korlátot jelentenek. A nagyobb városok – amelyek brüsszeli képvisellel és erősebb adminisztratív kapacitással rendelkeznek – kedvezőbb helyzetben vannak a folyamatos intézményi jelenlét fenntartására, míg a kisebb önkormányzatok inkább ernyőszervezetekre és közvetett csatornákra támaszkodnak. Magyarországon ezt a mintázatot Budapest példája szemlélteti, amely az egyetlen város önálló brüsszeli képviselői irodával.

A városi érdekérvényesítés uniós csatornái

CSATORNA-TÍPUS	INTÉZMÉNYI KÖRNYEZET	FŐ HOZZÁFÉRÉSI PONTOK	FUNKCIÓ AZ ÉRDEK-ÉRVÉNYESÍTÉSBN
NEMZETI CSATORNA	Tagállami kormányzati rendszer	Nemzeti minisztériumok Állandó képviselők Coreper	A helyi és regionális érdekek becsatornázása a nemzeti álláspontokba az Európai Unió Tanácsában Közvetett befolyás az uniós döntéshozatalra a tagállamokon keresztül
UNIÓS INTÉZMÉNYI CSATORNA	Az EU többszintű kormányzati rendszere	Európai Bizottság Európai Parlament Régiók Bizottsága Uniós ügynökségek	Jogalkotási kezdeményezés (Bizottság) Jogalkotási befolyás (Parlament) Konzultatív képviselő (Régiók Bizottsága) Technikai input és végrehajtási támogatás (ügynökségek)
HÁLÓZATI / FÜGGETLEN CSATORNA	Transznacionális kormányzati struktúrák	Európai városhálózatok (például Eurocities, Eurotowns) Brüsszeli regionális képviselői irodák	Érdekek aggregálása Tudásmegosztás Kapacitásépítés Koordinált érdekérvényesítés Az uniós intézményekhez való hozzáférés elősegítése

SZAKPOLITIKAI JAVASLATOK

1. Dedikált munkatársak

- A városoknak célszerű dedikált munkatársakat kijelölniük, illetve szervezeti egységeket létrehozniuk a nemzetközi és uniós ügyek kezelésére.
- Az ezeket a pozíciókat betöltő munkatársaknak magas szintű idegennyelv-tudással (elsősorban angolul, lehetőség szerint franciául) és az uniós intézményrendszer alapos ismeretével kell rendelkezniük.
- Feladatuk továbbá az uniós jogalkotási folyamatok, finanszírozási lehetőségek és szakpolitikai kezdeményezések folyamatos nyomon követése.

2. Megfelelő időzítés

- Az önkormányzati érdekeket a lehető legkorábbi szakaszban szükséges becsatornázni az uniós szakpolitikai folyamatokba, különösen az Európai Bizottság előkészítő fázisában.
- Korlátozott közvetlen hozzáférés esetén célszerű nemzeti vagy európai ernyőszervezeteken keresztül képviselni az érdekeket.

3. Csatornák, jelenlét

- A nemzeti csatornákhöz való hozzáférés jellemzően kedvezőbb ott, ahol a központi és a helyi szint közötti koordináció zökkenőmentes.
- Ennek hiányában nagyobb hangsúlyt kell helyezni a brüsszeli közvetlen jelenlétre és kapcsolattartásra, különösen az Európai Bizottsággal, az Európai Parlamenttel, a Régiók Bizottságával és az uniós ügynökségekkel.
- Emellett fontos szerepet töltenek be az alternatív csatornák, például a városhálózatok és a képviseleti irodák is.

4. Kooperáció az EP-képviselőkkel

- Az európai parlamenti képviselőkkel való együttműködés során célszerű előnyben részesíteni az adott városhoz vagy térséghez kötődő képviselőket.
- Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a politikai hovatartozás sokszor befolyásolja az együttműködés hatékonyságát.

5. Régiók Bizottsága – Visszacsatolás

- A Régiók Bizottsága tagjai esetében kiemelten fontos a rendszeres visszacsatolás a küldő önkormányzat felé, a vertikális információáramlás erősítése és az uniós folyamatok helyi szintű ismertségének növelése érdekében.

6. Városhálózati együttműködések

- Erősíteni szükséges az együttműködést az önkormányzati szövetségekkel és európai városhálózatokkal, különösen a nagyvárosok esetében a Eurocities, a közepes méretű városok esetében a Eurotowns keretében, valamint fokozni kell a részvételt a tematikus európai ernyőszervezetekben.

7. Közös képviseleti irodák Brüsszelben

- Tekintettel az egyéni brüsszeli képviseleti irodák létrehozásának magas költségeire, a legtöbb önkormányzat számára nem reális önálló képviseleti irodák fenntartása.
- Költséghatékonysági szempontból ezért javasolt közös regionális kapcsolattartó irodák kialakítása a brüsszeli regionális képviseleti modellekre építve, az uniós szakpolitikai információkhoz való hozzáférés javítása és a koordinált érdekérvényesítés elősegítése érdekében.

ÖSSZEGZÉS

Az uniós városi érdekérvényesítés a formális intézményi keretek és az informális kormányzási gyakorlatok kölcsönhatásában alakul. Bár több belépési pont is rendelkezésre áll, a tényleges befolyás elsősorban az időzítésen, a kapcsolati beágyazottságon és az adminisztratív kapacitáson múlik.

A koordinációs mechanizmusok erősítése és az európai hálózatokban való aktív részvétel ezért kulcsfontosságú ahhoz, hogy a városok hatékonyabban tudják megfogalmazni és érvényesíteni érdekeiket az uniós szakpolitikai folyamatokban.

SZAKIRODALOM

- Brucker B. (2022). Az Európai Parlament szerepe a szubnacionális érdekek képviseletében, *Politikatudományi Szemle* No. 1., 99–124. > [Link](#)
- Brucker B., & Finta I. (2023). Perifériák az Európai Unió perifériáján? Avagy a szubnacionális érdekérvényesítés keretei és korlátai EU szinten, *Tér és Társadalom* No. 3, 32–52. > [Link](#)
- Goergen, P. (2006). *Lobbying in Brussels. A practical guide to the European Union for cities, regions, networks and enterprises*. Goergen, Brussels
- Kaiser T., & Kis-Varga J. (2007). Érdekérvényesítés házon kívül: regionális képviseleti irodák Brüsszelben In: Kaiser T., Ágh A., Kis Varga J. (szerk.): *A régiók Magyarországa II. Hálózatok és labirintusok*, Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutatóintézet, 46–89.
- Kéglér Á. (2006). *Érdekérvényesítés az Európai Unióban*, MTA PTI, Budapest
- Simon Z. (2007). Regionális érdekérvényesítés az Európai Unióban. In: Kaiser T., Ágh A., Kis Varga J. (szerk.): *A régiók Magyarországa II. Hálózatok és labirintusok*, Budapest, Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutatóintézet, 141–173.
- Trobbiani, R. (2016). European regions in Brussels. towards functional interest representation? *Bruges Political Research Papers*, No. 53., 1–43. > [Link](#)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A 146411 számú projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a K-23 pályázati program finanszírozásában valósult meg.

ELTE
EÖTVÖS LORÁND
TUDOMÁNYEGYETEM

Közgazdaság- és Regionális
Tudományi Kutatóközpont

Az ELTE Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpontot három intézmény, a Közgazdaságtudományi Intézet, a Regionális Kutatások Intézete és a Világgazdasági Intézet alkotja.

- Cím: 1097 Budapest Tóth Kálmán u. 4.
- Postacím: 1097 Budapest Tóth Kálmán u. 4.
- Telefon: (+36-1) 224 6700
- E-mail: titkarsag@krtk.elte.hu
- Web: www.krtk.elte.hu